

Enholmen och batteri Mojner, Gotland

I bruk från 1858 till 1905.

En av de två skansarna från havssidan med raden av kanonöppningar. I bakgrunden anas Slites cementindustri

Till höger på bild ruinen efter Karlsvärds fästning.

Batteri Mojner på fastlandet. Vallarna skyddade de öppna pjasplatserna.

På ön Enholmen, 1 km från Slites djuphamn, byggdes under Krimkriget 1855 två identiska, svagt böjda, batterier som jordvallade donjoner. I det inre fanns förläggningar och plats för bestyckningen som bestod av åtta 24-pundskanoner och sexton 7 tums bombkanoner. Större delen av Enholmen upptas av ruinen efter Karlsvärds fästning som byggdes i flera etapper från 1656 till 1771. På ön finns också en kalkugn och en smedja.

På fastlandet, 2 km söder om Slite ligger den öppna batteriplatsen Mojner som skulle stödja Enholmen. Artilleriteknikens snabba utveckling gjorde snart Enholmsbatterierna föråldrade, de avvecklades 1905.

Nulägesbeskrivning

Enholmen ägs av staten och förvaltas av FORTV. Anläggningen, inklusive batteri Mojner, är SBM enligt regeringsbeslut 2003 12 18.

Marken vid batteriplatsen Mojner (som ingår SBM) ägs av kommunen. Antingen bör marken förvärvas av staten eller bör det statliga byggnadsminnet förklaras som byggnadsminne enligt KML. Det är i dagsläget oklart huruvida även själva anläggningen på batteriplatsen ägs av kommunen.

Anläggningen är inte utpekad i "Försvar i förvar".

Visst eftersatt underhåll finns.

Om Enholmen ska tillgängliggöras och visas krävs skyltning, samt vissa praktiska åtgärder av hamnen. För batteriplatsen Mojner krävs viss stabilisering av murverket.

Enholmen skiljer sig från övriga anläggningar i rapporten genom att den huvudsakligen härrör från 1600-1800-talen.

Levandegörande

SFV bedömer att anläggningen har liten lämplighet för levandegörande.

Anläggningen är dåligt tillgänglig men har stort upplevelsevärde i kulturlandskapet, från havet och från land. Enholmen kan berätta om stormaktstidens försvenskingssträvan och Krimkrigets oro i Östersjön.

Kostnader

Kostnader för att bevara							Kostnader för att levandegöra					Intäkter
Engångskostnader				Årliga kostnader för drift- och underhåll			Engångskostnader		Årliga kostnader för drift- och underhåll			Intäkter
Startkostnad	Militär	Startkostnad	Eftersatt	Militär	Drift	Underhåll	Militär	Investeringar	Militär	Drift	Underhåll	Intäkter
Före	utrustning	Efter	underhåll	utrustning	tkr/år	bygg och	utrustning	bygg och	utrustning	tkr/år	bygg och	tkr/år
överföring	tkr	överföring	tkr	tkr/år	tkr/år	installationer	tkr	installationer	tkr/år	tkr/år	installationer	tkr/år
tkr		tkr				tkr/år	tkr	tkr	tkr/år	tkr/år	tkr/år	tkr/år
50	10	795	1 730	0	150	214	0	250	1	30	4	0
Summa:				364			250		35			0
2 585												0